

T. B. M. M.

ZABIT CERİDESİ

Otuz beşinci İçtima
17 . 5 . 1337 Salı

Münderecat

Sayfa	Sayfa
1. — Zaptı sabık hulâsası	308:309
2. — Tezkereler	307.
1. — Hiyaneti vataniyeden mahkûm Bünyan'lı Hacı Pavli hakkındaki evraki hükmiyenin gönderildiğine dair Adliye Vekâleti tezkeresi	309
2. — Hiyaneti vataniyeden mahkûm ihtiyat zâbiti Mustafa Kemal ile refikleri hakkındaki evraki hükmiyenin gönderildiğine dair Adliye Vekâleti tezkeresi	309
3. — Hiyaneti vataniyeden mahkûm Karahisar'm Burmalı mahallesinde mukim Erzurum'lu Hafız İbrahimoglu Hacı Mehmet hoca hakkındaki evraki hükmiyenin gönderildiğine dair Adliye Vekâleti tezkeresi	309
4. — Hiyaneti vataniyeden mahkûm Aksaray'm Eskill köyünden Hacı Recep ve rüfekası hakkındaki evraki hükmiyenin gönderildiğine dair Adliye Vekâleti tezkeresi	309
5. — Hiyaneti vataniyeden mahkûm Konya'lı Eyüboğlu Ali hakkındaki evraki hükmiyenin gönderildiğine dair Adliye Vekâleti tezkeresi	309
6. — Hiyaneti vataniyeden mahkûm	308:309
Aydın muhacirlerinden Çallı zade Hoca Emin Efendi ile rüfekasının yedişer sene mahkûmiyetleri hakkındaki evraki hükmiyenin gönderildiğine dair Adliye Vekâleti tezkeresi	309
7. — Hiyaneti vataniyeden mahkûm Konya'lı Cansız Mehmet'le rüfekası hakkındaki evraki hükmiyenin gönderildiğine dair Adliye Vekâleti tezkeresi	309
3. — Muhtelif evrak	309
1. — İnönü muzafferiyetinin tesidedildiğine ve Kars'ta bir meydana İnönü ismi verildiğine dair Şark Cephesi Kumandanı Kâzım Karabekir Paşadan mevрут telgraf	309
4. — Müzakere edilen maddeler	310
1. — Aydın Mebusu Esat Efendinin, memaliki mesgule resimlerini havi pullar çıkarılması hakkında kanun teklifi Dahiliye, Posta Telgraf ve Muvazenei Maliye encümenleri mazbataları (2/128)	310:313
2. — Sinob harikzedegânına miyri ormanlarından meccanen kereste itasına dair kanun lâyihası ve İktisat, Kavanini Maliye ve Muvazenei Maliye encümenleri mazbataları	313:316

BİRİNCİ CELSE

Açılma saati : 2 sonra

REİS — Birinci Reisvekili Hasan Fehmi Beyefendi

KÂTİP : Ziya Hürşid B. (Lâzistan)

REİS — Meclis küşad edildi. Zaptı sabık hulâsası okunacak. (Zaptı sabık hulâsası Ziya Hürşid Bey tarafından okundu)

1. — ZAPTI SABIK HULÂSASI

Birinci celse

Hasan Fehmi Beyefendinin tahtı riyasetlerinde bilinikât zaptı sabık hulâsası kıraat ve aynen kabul olundu. İkinci Reisvekili Abdullah Azmi Efendinin istifanamesi kıraat ve yerine bu İctimada yeniden intihap icrası tensibedildi. Gaziantep muhtacinine muavenet icrasına dair Müdafaa-i Hukuk Riyasetinden mevrut telgrafın Dahiliye ve Maliye Vekâletlerine tebliği karar-gir oldu. Hakkâri Mebusu Mazhar Müfid Beyin Roma'da inikât etmiş olduğu iştirilen bir kongrenin mahiyeti hakkındaki sual tahriri Hariciye Vekâletine tebliğ ve Mersin Mebusu Salâhaddin Beyin mahpusinin çalıştırılmasına dair teklifi Lâyihâ Encümenine, Denizli Mebusu Yusuf Beyin Denizli zürrana verilen ve fâhiş bir surette tahsil edilen tohumluk bedelinin haddi itidale tenziline dair olan tahriri Muvazene-i Maliye Encümenine, Trabzon Mebusu Hüsrev Beyle rüfekasının Meclis namına orduya bir tayyare ihdasına dair tahriri Divan-ı Riyasete havale edildi. İstifa eden Bekir Sami Beyin yerine Hariciye Vekâleti için bir vekil inthabına dair Riyasetin namzetleri müş'ir tezkeresi kıraat olundu. Tokad Kalhanesinin belediyeye terkine ve Askerî tekaüt ve istifa Kanununun on ikinci maddesinin tadiline dair olan kanunların ikinci müzakereleri icra kılınarak her iki kanunun heyeti umumiyesi aynen kabul olundu. Bilâhara İkinci Reisvekilliği ile Hariciye Vekâleti için ayrı ayrı intihap icra edilerek reyler tasnif edilinceye kadar celse tatil olundu.

İkinci celse

Hasan Fehmi Beyefendinin tahtı riyasetlerinde bilinikât-Edirne Mebusu Faik Beyin 131 rey ile İkinci Reisvekilliğine ve Kastamonu Mebusu ve Adliye Vekili Yusuf Kemal Beyin de 174 rey ile Hariciye Vekilliğine inthab olundukları tebliğ edildi. Muvazene-i Maliye Encümeninin istifası bütçe müzakeresini tehir edeceğinden istifadan sarfınazar olunması Heyeti Vekile Reisi Fevzi Paşa Hazretleri tarafından rica olunması üzerine esbabı istifaya dair Encümen Reisi ve Mazbata Muharririnin beyanatı ve Heyeti Umumiyenin encümenin istifasını kabul eylememesi üzerine binnetice Heyeti Vekilenin ayrı ayrı istifanemelerini Makam-ı Riyasete verdikleri, Reis Mustafa Kemal Paşa Hazretleri tarafından beyan edilerek yeni Heyeti Vekile inthabına kadar müstafi vekillerin muvakkaten vazifeye devam eylemeleri lüzumu dahi Meclise arz olunarak Salı günü İctima edilmek üzere celse tatil olundu.

Birinci Reisvekili
Hasan Fehmi

Kâtip
Ziya Hürşid

Kâtip
Feyyaz Âli

REİS — Zaptı sabık hakkında mütalâa varmı?

HÜSEYİN AVNİ B. (Erzurum) — Dün ben-deniz tahririmini okunmadığını burada iddia ettim. Bunun hakkında uzun müddet müzakere cereyan etti, bunun hulâsası lütfen yazılsın.

REİS — Zaptı esaside aynen mevcut.

HÜSEYİN AVNİ B. (Erzurum) — Hulâsası da icabederdi. Mecliste söylenmiştir.

REİS — Hüseyin Avni Beyin talepleri vec-hile zaptın tashihini arzu buyuranlar lütfen el kaldırsın.

İSMET B. (Çorum) — Reis Beyefendi, Muvazene Encümeni istifasının kabul edilmemesine Heyeti Umumiye karar verdikten sonra Muvazenei Maliye Encümeni Reisinin Heyeti Vekile ile Muvazenei Maliye Encümeni arasındaki ihtilâfı nazara ait izahatı üzerine encümen istifa etmiştir. Zaptın bu suretle tashihini teklif ediyorum.

REİS — Efendim, malûmuâliniz bu muamelelerin esasıdır. Zaptı esaside bunların hepsi münderiçtir. Hüseyin Avni Beyle İsmet Beyin beyanatı veçhile zabıt hulâsasını kabul buyuranlar lütfen el kaldırsın. Kabul edilmiştir.

3. — MUHTELİF EVRAK

1. — İnönü Muzafferiyetinin tesit edildiğine ve Kars'ta bir meydana İnönü ismi verildiğine dair Şark Cephesi Kumandanı Kâzım Karabekir Paşadan mevрут telgraf.

REİS — İnönü Muzafferiyeti üzerine Kars'ta yapılan bir ihtifalle bir âbide meydanının İnönü ismiyle tevsim edildiğine dair Kâzım Karabekir Paşadan telgraf vardır. Okunmasını arzu buyuruyor musunuz? (Okunsun sadaları)

Ankara B. M. M. Riyaseti Celilesine

1. İnönü'nde kazanılan büyük muzafferiyetimiz bütün Şark Cephesi mıntakasında merasimi mahsusai fevkalâde ile 7 Nisanda tesit edildi. Her taraf donatıldı, kurbanlar kesildi. Kars'ta ervahı şühedaya ithaf edilen Mevlidi Şerifte millet ve ordularımızın muvaffakiyatı tazarru olundu. En güzel yerlere İnönü meydanı ismi verilmektedir. Bu meyanda Kars'ta Çar emperyalizminin timsali iken 1334 senesinde yine ordumuz tarafından yıkılan âbidenin bulunduğu meydan İnönü tevsim kılındı. Şenliklere bilûmum ahali, kıtaat ve mektepler iştirak etti. 7. IV. 1337 gecesi fener alyaları ve kıtadan atılan toplar ve havai fişekleriyle izharı şadümani yapıldı.

2. Büyük Millet Meclisi Riyasetine, Müdafai Milliye, Erkânı Harbiyei Umumiye Riyasetine, Dahiliye Vekâletine arz edilmiştir.

Şark Cephesi K.
Kâzım Karabekir

2. — TEZKERELER

1. — Hiyaneti vataniyeden mahkûm Bünyanlı Hacı Pavli hakkındaki evrakı hükmiyenin gönderildiğine dair Adliye Vekâleti tezkeresi.

2. — Hiyaneti vataniyeden mahkûm İhtiyat Zâbiti Mustafa Kemal ile refikleri hakkındaki evrakı hükmiyenin gönderildiğine dair Adliye Vekâleti tezkeresi.

3. — Hiyaneti vataniyeden mahkûm Karahisar'ın Burmalı mahallesinde mukim Erzurum'lu Hafız İbrahimoglu Hacı Mehmet Hoca hakkındaki evrakı hükmiyenin gönderildiğine dair Adliye Vekâleti tezkeresi

4. — Hiyaneti vataniyeden mahkûm Aksaray'ın Eski köyünden Hacı Recep ve rüfekası hakkındaki evrakı hükmiyenin gönderildiğine dair Adliye Vekâleti tezkeresi.

5. — Hiyaneti vataniyeden mahkûm Konya'lı Eyüboğlu Ali hakkındaki evrakı hükmiyenin gönderildiğine dair Adliye Vekâleti tezkeresi.

6. — Hiyaneti vataniyeden mahkûm Aydın muhacirlerinden Çallızâde Hoca Emin Efendi ile sekiz arkadaşının evrakı hükmiyesinin gönderildiğine dair Adliye Vekâleti tezkeresi.

7. — Hiyaneti vataniyeden mahkûm Konya'lı Cansız mehmetle rüfekası hakkındaki evrakı hükmiyenin gönderildiğine dair Adliye Vekâleti tezkeresi.

REİS — Hiyaneti vataniye ile mahkûm Hacı Pavli hakkındaki Adliye Vekâletinden mevрут evrakı hükmiyeyi Adliye Encümenine gönderiyoruz.

Hiyaneti vataniye ile mahkûm Mustafa Kemal ile rüfekası hakkında Adliye Vekâletinden mevрут evrakı hükmiye; yine hiyaneti vataniye ile mahkûm Hacı Mehmet Efendi hakkında Adliye Vekâletinden gelen evrak, hiyaneti vataniye ile mahkûm Hacı Recep ve rüfekası, Eyüboğlu Ali ve rüfekası, Hacı Emin Efendi ve rüfekası evrakı Adliye Encümenine gönderiyoruz.

Yine hiyaneti vataniye ile mahkûm cansız Mehmet ile rüfekası hakkındaki evrakı hükmiyeyi Adliye Encümenine havale ediyoruz.

4. — MÜZAKERE EDİLEN MADDELER

1. — *Aydın Mebusu Esat Efendinin, memaliki meşgule resimlerini havi pullar çıkarılması hakkında kanun teklifi ve Dahiliye, Posta ve Telgraf ve Muvazenei Maliye encümenleri mazbataları (2/218)*

REİS — Ruznamei müzakerata geçiyorum. Hâtırai İstiklâle dair tabı olunacak pullara ait teklifi kanuni üzerine encümenler mazbatası okunacak, efendim.

Riyaseti Celileye

Vaktiyle hâtırai meşrutiyet ve hâtırai seyahati padişahi gibi pulları mevkii tedavüle çıkarılan İstanbul Telgraf Posta Nezareti pek büyük temini menfaat etmişti. Çünkü memaliki Osmaniyede ve ailehusus ecnebiyede garibimize gitmesin, yüz binlerce posta pulları koleksiyon meraklıları mevcuttur. Bu hususta birçok cemiyetler teşkil ve risaleler tanzim edilmiştir. Balkan Harbi nihayeti dâvayı istiklâliyet için meydana atılan ve elli sekiz gün devam eden gümül-cine Hükümeti müstakilesi teşekkülü günlerinde bu ciheti derpiş etmiş, pul tabı ve tanziminden mukaddem hemen «Garbi - Trakya Gümül-cine Hükümeti müstakilesi» yazılı damga ihdas ederek postanelerde bile istimale başlanmıştır. Bunu işiten kolleksiyon meraklıları pek büyük fiyatlarla bu damgalı pulları almışlar, Paris, Lozan hattâ New - York'tan ve sair mahallerden mektuplarla siparişatta bulunmuşlardı. Dünyanın her tarafına intişar etmekle beraber maddi ve mânevi menfaatler temin edeceği aşikâr olan bu cihet hakkında (Hâtırai İstiklâli Millî) yazılı ve tarihi istiklâlimizi müşir üzerinde (İstanbul, Bursa, İzmir, Adana, Aydın, Balıkesir) ve saire gibi sevgili bilâdı meşgulenin resimlerini musavvir (10, 20, 40, 60) paralık ve (1 025) kuruşluk pulların tabı ve ihdasını muhtevi âti-deki maddei münferidei kanuniyenin aidoldu-ğu encümene havalesini teklif eylerim.

MADDE 1. — Üzerinde (Hâtırai İstiklâli Millî) yazılı ve tarihi istiklâli müşir ve (İstanbul, Bursa, İzmir, Adana, Aydın, Balıkesir) ve saire gibi bilâdı mağsubenin resimlerini ve ortasında Tuğrayı hümayünü musavvir posta pulları tabı ve ihdas olunarak postanelerce mevkii tedavüle konulacaktır.

MADDE 2. — İşbu kanunun icrasına Maliye Vekâleti ve Telgraf Posta Müdüriyeti memurdur.

27. X. 1336

Aydın Mebusu
Esad

Dahiliye Encümeni mazbatası

Üzerinde (Hâtırai İstiklâli Millî) ibaresi yazılı ve İstanbul, İzmir, Balıkesir, Bursa, Adana gibi memaliki meşgulemizin fotoğraflarını muhtevi posta pulları ihdası lüzumuna dair Aydın Mebusu Esat Efendinin teklifi kanunisi ile merbutu encümene tevdi edilerek bilmüzakere teklifi vâkıf isabet ve ehemmiyeti encümenimizce bil-kabul taallûku hasebiyle Posta ve Telgraf Encümenince de tetkik olanmak üzere tevdiine karar verildi.

Teşrinisani 1336

Dahiliye Encümeni Reisi Mazbata Muharriri

Vehbi		Refik
Kâtip	Âza	Âza
İsmet	Karesi	Menteşe
	Mehmed Vehbi	
	Âza	Âza
Kastamonu		Bayazıt
Dr. Suad		Süleyman Sudi

Posta ve Telgraf Encümeni mazbatası

Üzerlerinde (Hâtırai İstiklâli Millî) ibaresi yazılı ve İstanbul, İzmir, Balıkesir, Bursa, Adana ve saire gibi memaliki meşgulemizin fotoğraflarını muhtevi posta pulları ihdası lüzumuna dair Aydın Mebusu Esat Efendinin teklifi kanunisi Dahiliye ve Lâyiha Encümenlerinin de tensibi veçhile encümenimizce de tasvibedilmiş olmakla muktazi pulların sîrati mümkinine ile tabı esbabının istikmalî hususunun Heyeti Vekileye tebliği zımında keyfiyetin Heyeti Umumiyyeye arzı karargir oldu.

29 Teşrinisani 1336

Posta ve Telgraf Encümeni Reisi

	İzmit	
	Hamdi	
Mazbata Muharriri		Kâtip
	Âza	Âza
	Genç	Genç
Ali Vasıf		Fikri
	Âza	Âza
İsparta		
Mehmed Nadir		

Muvazenei Maliye Encümeni mazbatası
İşbu lâyiha encümenimizce de muvafık görül-
müş olmakla Heyeti Umumiyyeye arz olunur.

4 Mayıs 1337

Muvazenei Maliye Encümeni Reisi

Veliyüddin

Mazbata Muharriri

Kâtip

Trabzon

Nebi Zade Hamdi

Âza

Âza

Âza

İçel

Mersin

Yozgad

Ali Haydar

İsmail Safa

Feyyaz Âli

REİS — Lâyihanın heyeti umumiyesi hak-
kında söz istiyen var mı?

ESAD Ef. (Aydın) — Muhterem arkadaş-
rım. Vaktiyle İstanbul Posta ve Telgraf Nezareti
hâtırai meşrutiyet ve hâtırai seyahati padişahi
gibi pullar çıkarmış ve maddi pek çok menfa-
at temin eylemişti. Teklif ettiğim şu kanunun
esbabı mucibesinde yüz binlerce dedim. Hattâ
diyebilirim ki, milyonlarca dünya yüzünde pos-
ta pulları koleksiyon meraklıları mevcuttur. Bi-
zim posta pullarımızda 100 kuruşluk, 250 ku-
ruşluk pullar da vardır. Bunlar bize 10 para-
ya mal olacaktır. Bu koleksiyon meraklıları
bize on paraya mal olan pullardan her halde
yüksek fiyatla almak istiyecelerdir. Böyle
maddeten pek büyük menfaat hâsıl olacağı gi-
bi siyaseten de dünyanın her tarafına Türkiye
Büyük Millet Meclisinin mevcudiyeti bu suret-
le intişar etmiş olacaktır. Onun için Heyeti Ce-
lilenize teklifin kabulünü teklif ediyorum.

YASİN B. (Gazianteb) — Bu kanuna An-
teb, Maraş, Urfa, livalarının ithalini de teklif
ediyorum.

OPERATÖR EMİN B. (Bursa) — Yalnız
orada Posta Müdüriyeti Umumiyesi memurdur
kaydı vardır. Biz böyle bir vekâlet bilmiyoruz.
Madem ki Posta Müdüriyeti Umumiyesi Dahi-
liye Vekâletine merbuttur. Binaenaleyh Dahi-
liye Vekili memurdur demek kâfidir. (Pek doğ-
ru sadaları)

REİS — Efendim, maddelere ait tadilatı ri-
ca ederim maddelere geçtikten sonra söylersin-
iz. Heyeti umumiyesinin lüzum ve ademilüzü-
mu hakkında söz söyleyecek zevata söz vereyim.

BESİM ATALAY B. (Kütahya) — Bende-
niz Uşak'ın da ilâvesini teklif edeceğim, çünkü
Uşak sanayi merkezlerinin mühimmidir.

İSMET B. (Çorum) — Posta ve Telgraf En-
cümeni mazbatasından bu teklifin Heyeti Ve-
kileye tevdiî şeklinde olduğunu anladım. Ben-
denizce zaten bunun bir kanun şeklinde olma-
sına lüzum yoktur. Posta ve Telgraf Encüme-
ninin teklifi veçhile bunun Heyeti Vekileye tev-
diine lüzum vardır. Kanuna lüzum yoktur.

HAMDİ NAMIK B. (İzmit) — Efendim,
Posta, Telgraf Encümeni mazbatasını İsmet Be-
yefendinin buyurdıkları gibi Heyeti Vekileye
tevdiî suretindedir. Sebebi de, biz Posta Mü-
dürü Umumisini celbetmiştik. Esasen Esat Efen-
di Hazretlerinin teklifleri üzerine Posta Müdü-
ri Umumisi dahi bu hâtırai İstiklâl pullarının
tabını kabul etmiş ve zannedirim ki, Avrupa'ya
da sipariş vermiştir. Binaenaleyh bunu bir tek-
lifi kanuni şeklinde yazmaya lüzum görmedik,
Heyeti Vekileye tevdiine lüzum gördük.

Sonra Yasin Bey biraderimiz buyuruyorlar
ki Anteb, Urfa gibi şehirleri de ithal etsinler.
Zaten yapılan şeyde diyoruz ki, İzmir, Adana
ve bu gibi meşgul şehirlerin fotoğrafları de bu-
lunsun. Binaenaleyh ayrı tasrih etmeye lüzum
yoktur ve posta müdürü de bu suretle sipariş
vermiştir.

HACI TEVFIK Ef. (Kangırı) — Beyefendi,
mademki bu kanun Heyeti Vekileye veyahut
posta müdüriyetine havale edilmezden mukad-
dem Avrupa'ya sipariş verilmiştir, müzakeresi
abestir. Rica ederim, bunu müzakereden kaldı-
rın. (Doğru sadaları)

Bir de bunların üzerine hâtırai İstiklâl ter-
kibi yazılmalı deniyor. Zannedirim (Hâtırai İs-
tiklâl) bir mâna ifade etmez. Bunun yerine Ci-
dali İstiklâl, Mücadelei İstiklâl gibi bir şey ya-
zılmalıdır.

REFİK ŞEVKET B. (Saruhan) — Hâtırai
İstiklâl olmak üzere yapılan pullarda aranan
şey Esat Efendi hocamızın söylediği gibi mad-
diyat değildir. Hâtıralar mânevi kıymeti muha-
faza etmek itibariyle kıymettardır. Şu noktayı
nazara iştirak etmiyen bir fert yoktur. Bir kere
fert olmak itibariyle, saniyen milletin mukadde-
ratına iştirak etmiş bir Meclis olmak dolayısıyla,
elbette isteriz ki, mücahedatımızın âsarı kal-
sın. Yalnız bunun bir kanun şeklinde olmasına
lüzum var mıdır? Biz istiyoruz ki, bu pulların
üzerinde şu hâtırat bulunsun, Millî Mücahede-
mizde hâtırası yaşaması iktiza eden resimleri
havi posta pulları yapılsın, milyonlarca tabı

edilsin ve bu suretle hâtıra olacaktır. Binaenaleyh bendeniz bunun kanun şeklinde değil, heyeti umumiyesinin karar şeklinde kabul edilerek Heyeti Vekileye tebliğ edilmesini teklif ediyorum.

MAZHAR MÜFİD B. (Hakkâri) — Bendeniz bunun müzakeresine lüzum görmüyorum. Hattâ bu söyleyeceğim sözleri de zait addediyorum. Çünkü Hamdi Bey buyurdular ki, Posta Müdürü Umumisi, sipariş yapmış bile. Peki biz burada müzakereyi yapmış olsak, maddelerini değiştirsek yahut başka bir şekle ifrağ edecek olsak ne olacak? O ismarlamış, atı alan Üsküdar'ı geçmiş. Şimdi bu saçmadır. Artık müzakerenin ne lüzumu vardır, kanuna da lüzum yok.

SALİH Ef. (Erzurum) — Reis Bey, müsaade buyurur musunuz?

REİS — Müsaade buyurun.

MAZHAR MÜFİD B. (Devamla) — Sözüümü bitireyim de ondan sonra yahu...

Binaenaleyh kanuna lüzum yoktur. Diğer arkadaşların dedikleri gibi bunu bir karar şeklinde Heyeti Vekileye verelim. Değiştirmeye imkân yoktur. Çünkü paralar verilmiş, ismarlanmıştır. Artık müzakerenin ne mânası var?

ESAD Ef. (Aydın) — Efendim, şu kanunu tarihinde atfı nazar edecek olursanız görürsünüz ki, tarih : 27 Teşrinievvel, sene 1336 dir. Posta Telgraf Müdürü gayırunun bir ay evvel siparişatına ben de vâkıfım. Şimdi arkadaşlar şu kanunun...

SÜLEYMAN SIRRI B. (Yozgad) — Kanun çıkmadan nasıl yapabilir?

ESAD Ef. (Devamla) — Tabii yapabilir. Salâhiyettardır. Takdir ederiz. Müdür Sabri Bey biraderimizi bu hususta takdir ederiz, lâkin şimdi bizim daha birçok pullarımız çıkmak ihtimali vardır. Pullar çıkacaktır. Hem de Refik Şevket Bey kardeşim, bilirsiniz ki, bir Devletin iki kanadı vardır. Bunlardan biri maddidir. Diğeri mânevîdir. Bu yolda niçin maddi menfaati münkir oldunuz? Bu pullardan hem maddi, hem de mânevî menfaat olacaktır ve hem de ben bu kanunu teklif ederken ey benim arkadaşlarım, ben ne yazarsam isabettir, ne söylersem keramettir, diye teklif etmedim. Birinci maddesini şu zamanda bendeniz muvafık görmüyorum. Şu suretle tadilini Heyeti

Celilenizden rica ediyorum. (Nasıl sadaları) Üzerinde hâtırai İstiklâli Millî ibaresi yazılı ve tarihi istiklâli müş'ir ve İstanbul, Edirne, Bursa, İzmir, Aydın ve Adana gibi bilâdı meşgulenin cevamii şerife ve emakini mukaddesinin resimlerini muhtevi posta pullarının tabedilmesini... (Mücadele diyelim, tarihi istiklâl yerine sadaları)

MUSTAFA TAKİ Ef. (Sivas) — Tarihi istiklâl hangi tarihtir?

ESAD Ef. (Aydın) — 23 Nisan...

MUSTAFA TAKİ Ef. (Sivas) — O mudur tarihi istiklâlimiz? Tarihi istiklâlimiz pek eskidir, mücadele diyelim.

ESAD Ef. (Aydın) — Malûmya müçtehidin hatası da olabilir.

SALİH Ef. (Erzurum) — Posta Müdürü Umumisi bu pulların tabı için sipariş vermemiş. Yalnız resimlerini göndermiş ve bu pulları kaç kuruşa yaparsınız diye sormuştur. Bu; sipariş değildir. Mademki bu bir hâtırai muhteremeyi ihya için yapılıyor. (İşitemiyoruz, kürsüye sadaları).

AVNİ B. (Saruhan) — Efendim Nazilli gibi, Soma gibi, Akhisar gibi, bütün yanmış, yıkılmış kendi hesabına senelere kan dökmüş bir muhitin de unutulması doğru değildir. Bir tarafın yapılıp öbür tarafın yapılmaması muvafık değildir. Onun için Posta ve Telgraf Encümenine havale edilsin. Nereler namına yapılması lâzımgelirse oralar namına yapılsın. Daha münasip olur. (Muvafık sadaları).

REİS — Efendim heyeti umumiyesi hakkında müzakereyi kâfi görenler lütfen el kaldırsın. Heyeti umumiyesi hakkında müzakere kâfi görüldü.

Posta Telgraf Encümeni pul tabetmek için kanun tedvinine lüzum yoktur, tabedilecek pulların şekilleri ve üzerine yazılacak yazılar hakkında ittihaz edilecek mukarrerat kâfidir, yolunda mazbata tanzim etmiş, sahibi teklif de bunun bir madde kanuniye ile olmasını teklif ediyor.

HACI TEVFİK Ef. (Kângırı) — Heyeti umumiyesini kabul suretiyle kanun olmasını kabul ettik.

REİS — Müsaade buyurun. Müzakere kâfi görüldü, bunun kanun şeklinde mi, yoksa karar şeklinde mi olmasını Heyeti Celilenizin reyine

arz edeceğim. Ondan sonra alınacak karara göre müzakereye geçeriz.

Kanun şeklinde tedvin edilmesini kabul buyuranlar lütfen el kaldırsın. Ekseriyet yok.

Posta ve Telgraf Encümeninin mazbatasını veçhile Posta ve Telgraf Müdüriyetinin merbut olduğu Dahiliye Vekâletine tasdikan tebliğini kabul buyuranlar lütfen el kaldırsın. Kabul edilmiştir.

Diğer ismi tasrih edilmeyen tarihî bilâdın esamisinin de ilâvesini kabul buyuranlar lütfen el kaldırsın; kabul edilmiştir. Karara onları da ithal edeceğiz.

ÂTIF B. (Bayezit) — Cidali İstiklâl, teyidi istiklâl denilsin .

TUNALI HİLM B. (Bolu) — Bu gibi şeylerde Arabi ve Fârisi terkipler bulunmasın. (Millî Mücadele olsun, sesleri)

İstiklâl hâtırası, istiklâl mücahedeşi densin..

REİS — İstiklâli millî kelimesi yerine Kân-gırı Mebusu Tevfik Efendinin izahatı veçhile istiklâli millî cümlesi yerine mücahedeşi millîye.. (Hayır hayır sadahalrı) (Millî Mücadele sesleri) millî mücahede cümlesiyle tashih edilmesini kabul edenler lütfen el kaldırsın.. Lütfen ellerinizi indiriniz efendim. Aksini reyi âlinize vaz'ediyorum. (Aksi olmaz sadaları) Cümle; İstiklâli millî mi olsun, millî mücahede mi olsun? İstiklâli millî cümlesinin kalmasını kabul edenler lütfen el kaldırsın. O halde (Millî Mücadele) şeklinde tashih olunmuştur, efendim.

Ruznamemizde 1337 senesi Muvazenei Umumiye Kanunu var. Malûmuâliniz müzakeresini bir iki gün tehir ettik.

Hekimhan namıyla bir kaza teşkiline dair lâyihai kanunîyeyi; Dahiliye Vekilinin huzuruna talik ettik. Onun için müzakere edemiyoruz.

2. — *Sinob harikzedegânına miri ormanlarından meccanen kereste itasına dair kanun lâyihası ve İktisat ve Karanini Maliye ve Muvazenei Maliye encümenleri mazbataları.*

REİS — Sinob harikzedegânına muavenet ierasma dair olan lâyihai kanunîyenin müzakeresine geçiyoruz. (Heyeti Vekile yok sadaları) Kanun lâyihası okunacak efendim :

Sinob harikzedegânına meccanen kereste verilmesi hakkındaki Kanunun esbabı mucibe lâyihasıdır

Sinob'da iki defa vukubulan harik tesiriyle sırf mesken olarak dört yüz otuz bir aded hanenin muhterik olduğu ve bunların yeniden inşası için beher haneye yirmi metre mikâb çam ve iki buçuk metre mikâb meşe ki, cem'an sekiz bin altı yüz yirmi metre mikâb gayrimamul göknar ve üç bin iki yüz otuz iki buçuk metre mikâb çam ve bin yetmiş yedi buçuk metre mikâb gayrimamul meşe eşçarına lüzum olduğu Meclisi İdarei livanın 9 Eylül 1336 tarih ve 840 No.lu mazbatasında beyan ve mezkûrûlmiktâr kerestenin meccanen kat'ına müsaade itası talebolunmuş ve halbuki elde mevcut kavanin ve nizamat bu miktâr kerestenin şehir ahalisine meccanen itasına gayrimüsaait bulunmuş ve ikmalî inşaat için bu miktâr keresteye ihtiyacolduğu tabii görülmüş olmakla nevi ve miktarına ve tarifei hazıraya nazaran bir milyon sekiz yüz seksen yedi bin yüz kırk resmi mirisi tutan mezkûrûlmiktâr kerestenin meccanen itasına dair kanun sureti kaleme alınmış ve işbu kanunun birinci maddesiyle, meskene munhasır olmak üzere ihtiyac miktarı tesbit ve tahdid edilmiş, ikinci maddesiyle dahi katiyatta suiistimalât ve tahribat vukua gelmemek üzere orman idaresine karşı mesul bir zat namına teati edilecek mukavelenemeye müsteniden katiyat iera ettirilmesi temin edilmek istenilmiş ve gayrimahdut zamam şâmil olmamak üzere de katiyat müddetinin üç sene zarfında ikmalî şart konulmuş olmakla işbu lâyihai kanunîye bittanzim takdim kıldırdı.

4 Kânunusani 1337

Sinob harikzedegânına meccanen kereste itasına dair kanun lâyihası suretidir.

MADDE 1. — Sinob kasabasında iki defada vukubulan harik dolayısıyla muhterik olan dört yüz otuz bir aded meskenin inşasına muktazi sekiz bin altı yüz yirmi metre mikâb köknar ve üç bin iki yüz otuz iki buçuk metre mikâb çam ve bin yetmiş yedi buçuk metre mikâb meşe ki, cem'an on iki bin dokuz yüz otuz metre mikâb gayrimamul kereste tahammülü fennisi olan miri ormanlarından meccanen ita edilecektir,

MADDE 2. — Bu keresteler mahallince orman idaresine karşı irae edilecek mesul bir müdür veyahut mütaahhit namına teati olunacak mukavelenameye müsteniden usulü fenniye ve mevzuasına tevfikân kat'ı ve nakledilecek ve katiyat nihayet üç senede hitam bulacaktır.

MADDE 3. — İşbu kanun tarihi neşrinden müteberdir.

MADDE 4. — Bu kanunun tatbikine İktisat Vekâleti memurdur.

18 Kânunusani 1337

Türkiye Büyük Millet

Meclisi Reisi

Mustafa Kemal

Müdafaai Milliye Vekili

Fevzi

Dahiliye Vekili N.

Adnan

Maliye Vekili

Ferid

Nafia Vekili

Ömer Lütfi

Sihhiye Vekili

Adnan

Şeriye Vekili

Fehmi

Adliye Vekili N.

Celâleddin Ârif

Hariciye Vekâleti Vekili

Ahmed Muhtar

Maarif Vekili

Hamdullah Suphi

İktisat Vekâleti Vekili

Mahmud Celâl

Erkâm Harbiyei

Umumiye Reisvekilii

Fevzi

İktisat Encümeni mazbatası

Sinob Harikzedegânının inşa edecekleri hanelere muktazi kerestenin miri ormanlardan bilâresim meccanen itası hakkında Heyeti Vekile canibinden teklif olunan lâyihai kanuniye bil-müzakere encümenimizce de şayanı kabul görülmüş olmakla Heyeti Umumiyyeye arz olunur.

17 Şubat 1337

İktisat Encümeni

Reisi N.

Ragıb

Kâtip

Mazbata Muharriri

Mersin

Yusuf Ziya

Âza

Bolu

Fuad

Âza

Lâzistan

Osman

Muvazenei Maliye Encümeni mazbatası

İşbu lâyihai kanuniyenin Kavanini Maliye Encümeninde tetkiki lâzımgeldiğine encümenimizce karar verilmiştir.

Muvazenei Maliye

Encümeni Reisi

Hakkâri

Mazhar Müfid

Mazbata Muharriri

Trabzon

Hasan

Kâtip

Trabzon

Nebizade Ahmet Hamdi

Kavanini Maliye Encümeni mazbatası

İşbu lâyihai kanuniye encümenimizce de tetkik ve mütalâa olundu. Münderecatı muvafık görülmekle aynen kabulü tensibolunarak Muvazenei Maliye Encümenine iade kılındı.

Reis

İmzada bulunamadı

Mazbata Muharriri

Sinob

Mehmed Şevket

Kâtip

Saruhan

Reşad

Âza

Biga

Mehmed

Âza

Ergani

Emin

Âza

Kütahya

Cemil

Bütçeye miri ormanlar hasılâtı deyu irat, mukabili de Maliye veya Dahiliye bütçesinde Sinob harikzedegânına muavenet namıyla masraf kaydı iktiza eder.

Reşad

Muvazenei Maliye Encümeni mazbatası

Sinob Harikzedegânına meccanen kereste itası-na dair Kanun

MADDE 1. — Sinob kasabasında iki defada vukubulan harik dolayısıyla muhterik olan dört yüz otuz bir aded meskenin inşasına muktazi sekiz bin altı yüz yirmi metre mikâbı göknar ve üç bin iki yüz otuz iki buçuk metre mikâp çam ve bin yetmiş yedi buçuk metre mikâp meşe ki, ceman on iki bin dokuz yüz otuz metre mikâp gayrimamul kereste tahammülü fennisi olan miri ormanlarından meccanen itâ edilecektir.

MADDE 2. — Bu keresteler mahallince orman idaresine karşı irae edilecek mesul bir müdür veyahut mutemet namına teati olunacak mukavelenameye müsteniden usulü fenniye ve mevzuası veçhile kat'ı ve nakledilecek ve katiyat nihayet üç senede hitam bulacaktır.

MADDE 3. — İşbu keresteler meskenini el-veym inşa edemedikleri tahakkuk eden harikzedegâna verilecektir.

MADDE 4. — Verilen keresteyi muhterik mes-

keninin inşasına sarf etmediği tahakkuk edenler kerestenin piyasa mucibince kıymetini maarsim tediye mecburdurlar.

MADDE 5. — Harikzedegâna bu suretle her sene verilecek kerestelerin nev'i ve tarifesine göre bilhesap tebeyyün edecek resmî mirisi Muvazenei Umumiyyede faslı mahsusuna irat ve (Harikzedegâne miri ormanlardan meccanen verilen kereste bedeli) namiyle Dahiliye bütçesinde yeniden açılacak 163 (A) faslına tahsisat kaydolunacaktır.

MADDE 6. — İşbu kanun tarihi neşrinden muteberdir.

MADDE 7. — İşbu kanunun icrasına Dahiliye, Maliye ve İktisat vekâletleri memurdur.

Sinob harikzedegânına miri ormanlarından meccanen kereste itasına dair 22 Kânunsâni 1337 tarihli tezkere ile Heyeti Vekileden takdim ve Kavanini Maliye Encümenince tasvibolunan lâ-yihai kanuniye İktisat Vekilinin huzuriyle encümenince mütalâa ve tetkik olunarak balâda tesbit olduğu veçhile tadilen kabul edilmiş olmakla Heyeti Umumiyyeye arz olunur.

21 . IV . 1337

Muvazenei Maliye		
Encümeni Reisi		Mazbata Muharriri
Burdur		Trabzon
Veliyüddin		Hasan
Kâtip	Âza	Âza
Saruhan	Üsküdar	Sivas
Reşad	Ata	
Âza		Âza
Yozgad		Adana
Feyyaz Âli		

HALİL İBRAHİM B. (Antalya) — Efendim, bu kanun bizden evvelki teşekkül eden İktisat Encümeninden geçtiği için encümenin malûmatı yoktur. Heyeti Vekilenin böyle böyle harik vukubulan mahdut yerlerde kereteden rüsum alınmaması hakkında bir teklifi vardır. Bu mesele İktisat Encümeninde müzakere edildi ve böyle hususi olarak tahsis etmektense daha umumî bir surette, nerede olursa olsun, böyle harik vukubulan, bir seylâptan, zelzeleden, umumî surette harabolan yerlerden rüsum ahzollunmaması hakkında bir teklif vâkı olmuştur. Ve bu İktisat Encümeninde müzakere edilmiş ve Heyeti Umumiyyeye sevk

edilmiştir. Onun için onunla birleştirilerek müzakere edilmesini teklif ederim. (Muvafık sadaları)

HAKKI HAMİ B. (Sinob) — Efendim, bu kanun lâyihası tanzim ve Meclise tevdi edilmiş - Encümenlerde tetkik ve saire dolayısıyla - hemen bir senedir ikmal edilmemiş bulunuyor. Halbuki harikzedeler dört beş sene den beri aynı elem ve felâketin tahtı tesirinde bulunuyorlar.

Filhakika İbrahim Beyin buyurdıkları gibi böyle umumî bir kanun meydana çıkmışta her hangi mahalde bir harik zuhur ederse o kanundan istifade ederek halkın senelerce sürünmesinin önüne geçilmesi pek muvafık ve tabiidir. Ancak o kanunun Meclisi Âlinizce kabulünden sonraya talik edilecek olursa bendeniz eminim ki, o kanun henüz Hükümetten gelip encümenlerde tetkik olunup... (Tetkik edilmiş sadaları) Edilsin, efendim. Edilmiş olsa bile encümenlerde filânda müzakeresi lâakal bir sene devam edecektir. Eminim ki, Heyeti Celileniz bu felâketzedelerin felâketlerine nihayet vermeyi arzu ediyor. Şu halde bunu bugün kabul etmek zannederim âtiye terk etmekten bendenizce daha iyidir. Bugün kalırsa sonra uzayacaktır, efendim.

ÂTIF B. (Bayazıt) — Bununla birleşsin efendim, gelecek ruznamede...

HAKKI HAMİ B. (Devamla) — Şu halde bendeniz bir şey istirham eleceğim. O kanunla bunun müstacelen müzakeresi bari tahtı karara alınsın.

HAMDİ NAMİK B. (İzmit) — Efendim, Karadeniz sahilinde büyük bir limana malik olmak itibarıyla mühim bir ticaret mahalli olan o güzel ve lâtif Sinob, bir sene ara ile iki defa muhterik olmasından bir harabezara dönmüş ve oradaki ahali bir hanede üç dört aile ikamet etmek şartıyla büyük bir azap ve ıstırap içinde bulunmuştur. Gerçi İktisat Encümeni umum için bir kanun tanzim ettiğini söylüyorsa da malûmuâliniz bunun bir müddet daha tehiri, mevsimi inşaatın mürurunu intacedeceği cihetle ve zaten bu verilecek kereste haizi ehemmiyet bir şey teşkil etmediğinden bu kanunun tehirini değil, müstacelen müzakeresini Heyeti Celilenizden rica ederim.

VEHBİ Ef. (Konya) — Efendim benim fikrimce en doğru söz Halil İbrahim Efendinin be-

yan ettiğidir. Memleketin her tarafı bizce müsavidir. Muavenet lâzım ise muavenete muhtacolan her yere yapmak lâzım. Binaenaleyh yalnız Sinob'a hasretmekte mâna yoktur. Meselâ yakın zamanda batan bilmem nere, veyahut zelzele ile yıkılan İsparta, Burdur meselâ.

HAMDİ NAMIK B. (İzmit) — Hoca Efendi İsparta'ya verdik.

VEHBİ Ef. (Devamla) — Meselâ diyorum efendim rica ederim, vermiyelim demiyorum meselâ diyorum. Bu emsalden muavenete muhtacolan yerlere muavenetin umumi olması için her halde evvelce Heyeti Vekilece verilen kararın beraberce müzakere edilmesi lâzımdır. Şimdi Sinob için ayrıca bir madde kanuniye çıkarıp üç gün sonra da umumi bir madde kanuniye çıkarmakta bir mâna yoktur. Her halde müstaceliyet lâzımsa müstacelen oda gelsin, beraber müzakere olunsun. (Muvafık sadaları)

HALİL İBRAHİM B. (Antalya) — Efendim biz zaten tehirini değil bir an evvel kabulünü istiyoruz.

REİS — Efendim müzakereyi kâfi görenler lütfen el kaldırsın. Müzakere kâfi görüldü.

SÜLEYMAN SIRRI B. (Yozgad) — Efendim malûmuâliniz bu gibi keresteye ihtiyacı olanlar müracaat ederler. Meclis ihtiyacı tak-

dir eder kanun yapılır, yoksa umuma teşmi için bunun tehiri lâzımgelmez.

REİS — Efendim müzakere kâfi görüldü. Kanun Heyeti Vekilden teklifi kanuni şeklinde bir tek mazbata ile gelmiştir. İradı kelâm eden rüfeka bunun diğer umumi bir kanunla tevhidden müzakeresini teklif ediyor. (Muvafık sadaları) Bu bir meselei müstehiredir. Evvelâ bu ciheti reynize arz edeyim.

İktisat Encümeni mazbata muharriri beyin beyan ettikleri umumi kanunla tevhidden müzakeresini kabul edenler el kaldırsın. Kabul edilmiştir.

O kanun bittabi tabı ve tevzi edilecek, tevzi edildikten sonra müzakeresine geçeceğiz. Bunun da onunla tevhiddenabiliriz. Bugün müzakeresine geçemeyiz.

HAMDİ NAMIK B. (İzmit) — Reis Bey ruznameye ithalini teklif ediyorum.

REİS — Efendim tabı ve tevzi edilmiyen bir kanun ruznameye ithal edilemez. Tabı ve tevzi edildikten sonra ilk ruznameye alırız.

Ruznamemizde Heyeti Vekile hazır olmaksızın müzakere edilecek başka mevât kalmadı binaenaleyh Perşembe günü içtima etmek üzere müzakereyi tatil ediyorum.

Kapanma saati : 3 sonra